

ปีที่ 47 ฉบับที่ 11 : 25 มีนาคม 2559

Volume 47 Number 11 : March 25, 2016

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

การเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนกในสัตว์ปีกและการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียว จังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2558

A surveillance of avian influenza in poultry by using a One Health approach, Buengkan province, Thailand, 2015

✉ nongtar_1992@hotmail.com

อภิญา แสงสว่าง, ชำนาญ ไวแสน, วิภูวณ ศรีชัยวงศ์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: จากปัญหาการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่อุบัติซ้ำที่ผ่านมา จังหวัดบึงกาฬได้ดำเนินงานป้องกันควบคุมโรค ภายใต้ นโยบายและทิศทางการพัฒนามาตรกรอบแนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว (One health) ซึ่งมีกิจกรรมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภายในจังหวัดบึงกาฬ และขยายความร่วมมือไปถึงการดำเนินงานระหว่างประเทศของไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นความร่วมมือของพื้นที่คู่ขนานระหว่างจังหวัดบึงกาฬและแขวงบอลิคำไซ โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเฝ้าระวังเชื้อโรคใช้หวัดนกในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดบึงกาฬ (2) เพื่อขยายเครือข่ายการดำเนินงานการป้องกันควบคุมโรคใช้หวัดนกในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดบึงกาฬกับพื้นที่แนวชายแดนของแขวงบอลิคำไซ และ (3) เพื่อวางแผนดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียวของจังหวัดบึงกาฬ

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาภาคตัดขวางเชิงพรรณนา ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 มีนาคม-31 กรกฎาคม 2558 เก็บตัวอย่างสัตว์ปีกด้วยวิธี Cloacal swab ส่งตรวจ 180 ตัวอย่าง (ตัวอย่างรวม 36 หลอด) นำส่งห้องปฏิบัติการเพื่อตรวจหาเชื้อโรคใช้หวัดนกด้วยวิธี RT-PCR

ผลการศึกษา: พบว่า การเฝ้าระวังเชื้อโรคใช้หวัดนกในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดบึงกาฬ 180 ตัวอย่างไม่พบการติดเชื้อในสัตว์ปีกและการขยายเครือข่ายการดำเนินงานมีความครอบคลุมทั้ง 3 ระดับ ได้แก่

ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับอำเภอชายแดนกับเมืองคู่ขนาน รวมถึงเครือข่ายความร่วมมือระดับจังหวัดบึงกาฬกับแขวงบอลิคำไซ ซึ่งมีบทบาทที่ก่อกองความร่วมมือด้านสาธารณสุขชายแดนลุ่มน้ำโขง การร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และเฝ้าระวังทาง การแพทย์และสาธารณสุข การซ้อมแผนโรคอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ ตลอดจนการศึกษาของบุคลากรที่เป็นเครือข่ายการปฏิบัติงานระหว่างเมืองคู่ขนาน ช่องทางแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์เป็นปัจจัยสนับสนุนสู่ความสำเร็จ และได้ใช้ข้อมูลมาวางแผนดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดโครงสร้างการบริหารศูนย์ปฏิบัติการเตรียมพร้อมด้านการแพทย์และการสาธารณสุขระดับจังหวัดเพื่อรองรับการระบาดของโรคด้วย

สรุปและวิจารณ์: อย่างไรก็ตามในการเฝ้าระวังเชื้อโรคใช้หวัดนกซึ่งใช้ห้องปฏิบัติการเอกชน อาจมีความไม่น่าเชื่อถือจากปัจจัยที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนทางการค้าของบริษัทผู้ตรวจเชื้อวัตถุตัวอย่าง จึงควรหลีกเลี่ยงการใช้ห้องปฏิบัติการเอกชน ให้ใช้ห้องปฏิบัติการภาครัฐแทน เช่น กรมปศุสัตว์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการในการอ้างอิงผลการตรวจวิเคราะห์ซึ่งจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่า

คำสำคัญ : สุขภาพหนึ่งเดียว, การเฝ้าระวังเชื้อโรคใช้หวัดนก, บทบาทที่ก่อกองความร่วมมือด้านสาธารณสุขระหว่างบึงกาฬ-บอลิคำไซ

◆ การเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนกในสัตว์ปีกและการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียว จังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2558	161
◆ สรุปการตรวจหาการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 11 ระหว่างวันที่ 13-19 มีนาคม 2559	167
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 11 ระหว่างวันที่ 13-19 มีนาคม 2559	171

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาค
นายแพทย์ธวัช จายน้อยอิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์ด้านวน อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ธนรักษ์ ผลิพัฒน์

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : สัตวแพทย์หญิงเสาวพักตร์ อ้นจ้อย

กองบรรณาธิการ

บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รังษิวงศ์ สุวดี ตีวงศ์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สมบุญรัตน์ ทศิณัว มาเอเดียน

พัชรี ศรีหมอก สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พริยา ดล้วยพอง สวัสดิ์ สว่างชม

ฝ่ายศิลป์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ พริยา ดล้วยพอง

ผู้เขียนบทความ

อภิญา แสงสว่าง¹ ชำนาญ ไวแสน¹ วิภูวรณ์ ศรีชัยวงศ์²

¹ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ

² สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ

Authors

Apinya Saengsawang¹, Chamnan Waisaen¹,

Wipoowat Srichaiwong²

¹ Buengkan Provincial Health office

² Buengkan Livestock Development Office

ส่งบทความ ข้อคิดเห็น หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายังกลุ่มเผยแพร่วิชาการ สำนักระบาดวิทยา

E-mail: panda_tid@hotmail.com หรือ

weekly.wesr@gmail.com

บทนำ

ทั่วโลกได้ตระหนักถึงปัญหาทางสุขภาพของประชาชนมากขึ้นเนื่องจากการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้น รวมทั้งเชื้อก่อโรคที่ดื้อต่อยาต้านจุลชีพและเหตุการณ์จู่โจมจากการกระทำของมนุษย์ด้วยสารชีวเคมีที่มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน สำหรับประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาภายใต้กรอบแนวคิด “สุขภาพหนึ่งเดียว (One health)” คือแนวความคิดเพื่อไปสู่การมีสุขภาพดีแบบองค์รวม เน้นการแก้ปัญหาสุขภาพของทั้งคนสัตว์และสิ่งแวดล้อม⁽¹⁾ (ระบบนิเวศ) รวมทั้งความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและบุคลากรที่มีความชำนาญด้านต่าง ๆ ทุกสาขาวิชาทางสุขภาพทั้งมนุษย์และสัตว์ในทุกระดับ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการมีสุขภาพที่ดี และสมดุลสำหรับคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อมในหลายวิชาชีพทั้งแพทย์ สัตวแพทย์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการเกษตร และผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอย่างรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดสุขภาพหนึ่งเดียวที่ดีและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกล่าว คือ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ US-CDC, USAID และ DAI-RESPOND จึงได้ดำเนินโครงการ One Health ในพื้นที่ 8 จังหวัดนำร่อง ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี เชียงใหม่ สงขลา อุบลราชธานี ตาก หนองคาย กรุงเทพมหานคร สระแก้ว และ 8 จังหวัดใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ น่าน นครพนม นครศรีธรรมราช ตรัง ราชบุรี เลย ปราจีนบุรี และบึงกาฬ⁽⁵⁾

จังหวัดบึงกาฬซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนที่มีพื้นที่ติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) มีพื้นที่ระดับอำเภอที่เป็นคูเมืองกับ สปป. ลาว คือ อำเภอปากคาดติดกับเมืองท่าพระบาท อำเภอเมืองบึงกาฬติดกับเมืองปากซัน อำเภอเบญจลัดติกับเมืองปากกระดิ่ง และอำเภอบึงโขงหลงติดกับเมืองหินปูนในแขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นพรมแดนธรรมชาติขวางกั้น ระยะทาง 120 กิโลเมตร ประชาชนของทั้งสองประเทศสามารถเดินทางติดต่อกันระหว่างพรมแดนได้ตลอดแนวชายแดน มีด่านพรมแดน 1 ด่าน และด่านจุดผ่อนปรน 2 ด่าน เป็นช่องทางข้ามสัญจรระหว่างประเทศ ใช้เรือโดยสารเป็นพาหนะการเดินทางข้ามแดนส่วนใหญ่เป็นการไปประกอบอาชีพ ท่องเที่ยว และขายแรงงาน⁽²⁾ ซึ่งการเปิดประชาคมอาเซียนจะทำให้มีการเคลื่อนย้ายของประชากรแรงงาน และการ

เจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาตามมาทั้งโรคติดต่อระหว่างประเทศ การกำจัดขยะ สารเคมีในพืชที่นำมาประกอบอาหาร พืชที่เป็นพิษจากการวิเคราะห์ปัญหาในบริบทของจังหวัดบึงกาฬ บ่งชี้ถึงความไม่สมดุลของสุขภาพของทั้งคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการเกิดโรคและปัญหาสุขภาพของประชาชน และยังมีโรคติดต่อข้ามชายแดนที่ต้องเฝ้าระวังด้วย ได้แก่ ไข้หวัดนก ปอดอักเสบ (SARS) อหิวาตกโรค คอติบ โรคพิษสุนัขบ้า โดยเฉพาะโรคไข้หวัดนกเป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนที่สำคัญ ซึ่งช่วงเวลาที่ผ่านมามีพบเชื้อไข้หวัดนกในสัตว์ปีกในประเทศสาธารณรัฐประชาชนลาว แม้ในปี พ.ศ. 2557 ไม่มีรายงานการติดเชื้อโรคในคนก็ตาม

ในอดีตการแก้ไขปัญหาสุขภาพมุ่งเน้นจัดการกับเชื้อโรคหรือการรักษาทั้งในคนและในสัตว์ โดยเป็นการทำงานแยกส่วนกันยังขาดการประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ชัดเจน ดังนั้นเพื่อขับเคลื่อนระบบการป้องกันควบคุมโรคที่ดี ทั้งในคนสัตว์และสิ่งแวดล้อม จังหวัดบึงกาฬจึงได้นำแนวทางการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียว (One health) มาเป็นแนวคิดสำคัญในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของการมีความมั่นคงทางสุขภาพเกิดสุขภาพหนึ่งเดียวที่ดีและยั่งยืนของประชาชน

จังหวัดบึงกาฬจึงดำเนินงานโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนแบบบูรณาการโดยกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าและโรคไข้หวัดนก ในขณะเดียวกันจังหวัดบึงกาฬ ยังมีประชากรสัตว์บางประเภทที่อาจก่อให้เกิดโรคนำไปสู่คนได้ เช่น สุนัขจรจัด ค้างคาว และนกอพยพ ซึ่งมีแหล่งขยายสัตว์ป่าระหว่างประเทศ 2 จุด เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญต่อการทำให้เกิดปัญหาทางด้านสาธารณสุข⁽³⁾

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเฝ้าระวังเชื้อโรคไข้หวัดนกในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อขยายเครือข่ายการดำเนินงานการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดนกในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดบึงกาฬกับพื้นที่แนวชายแดนของแขวงบอลิคำไซ สปป. ลาว
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางการวางแผนดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียวของจังหวัดบึงกาฬ

วิธีการศึกษา

1. เก็บตัวอย่างสัตว์ปีกด้วยวิธี Cloacal swab ส่งตรวจ 180 ตัวอย่าง ในหลอดตัวอย่างรวม 36 หลอด นำส่งห้องปฏิบัติการตรวจหาเชื้อโรคไข้หวัดนกด้วยวิธี RT-PCR ที่ห้องปฏิบัติการบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง จังหวัดนนทบุรี

2. ขยายเครือข่ายการป้องกันและควบคุมโรคในพื้นที่แนวชายแดน จังหวัดบึงกาฬ กับแขวงบอลิคำไซ สปป. ลาว

3. จัดทำแผนดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียว จังหวัดบึงกาฬ⁽⁴⁾
พื้นที่ทำการศึกษา: พื้นที่ตามแนวชายแดนเป้าหมาย
4. อำเภอของจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ อำเภอเมืองบึงกาฬ ปากคาด บุ่งคล้า และบึงโขงหลง การคัดเลือกตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) โดยศึกษาระหว่างวันที่ 1 มีนาคม-31 กรกฎาคม 2558

ผลการศึกษา

1. ผลการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก

ผลเก็บตัวอย่างสัตว์ปีกในพื้นที่ศึกษาตามแนวชายแดนระหว่างวันที่ 1 มีนาคม-31 กรกฎาคม 2558 โดยวิธี Cloacal swab ส่งตรวจด้วยวิธี RT-PCR ในตัวอย่างสัตว์ปีก 180 ตัว ใน 36 หลอดตัวอย่าง รวมผลการตรวจหาเชื้อ H5N1 ให้ผลลบ (Negative) ทั้งหมด

2. ข้อมูลการขยายเครือข่ายการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดบึงกาฬกับแขวงบอลิคำไซ สปป.ลาว

2.1 การขยายเครือข่ายการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียว (One health) ประกอบด้วยเครือข่าย 3 ระดับ คือ

2.1.1 เครือข่ายระดับจังหวัดประกอบด้วยทีมสหวิชาชีพในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ สำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดบึงกาฬ

2.1.2 เครือข่ายระดับอำเภอประกอบด้วยทีมสหวิชาชีพสาธารณสุขภายในอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอด่านควบคุมโรคระหว่างประเทศเมืองบึงกาฬ อาสาสมัครสาธารณสุขผู้นำชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.3 เครือข่ายระดับอำเภอกับคู่มือเมืองชายแดนของ สปป.ลาว 3 คู่มือ ได้แก่ อำเภอ 1) ปากคาดกับเมืองท่าพระบาท 2) เมืองบึงกาฬกับเมืองปากซัน 3) บุ่งคล้ากับเมืองปากกระดิ่ง

2.2 กิจกรรมเครือข่ายการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียว (One health) ดังนี้

2.2.1 ประสานงานด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน รักษา และควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่แบบบูรณาการ ทั้งด้านคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

2.2.2 พัฒนาระบบการส่งเสริม ป้องกัน ควบคุม รักษา และฟื้นฟู ทั้งในคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม และสามารถตอบโต้และรับมือกับปัญหาสุขภาพได้

2.2.3 เฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
เตรียมพร้อมรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.2.4 จัดการดูแลสุขภาพร่วมกันเพื่อเพิ่มความเข้าถึง
บริการ การแก้ไขปัญหาสุขภาพในพื้นที่

2.2.5 ซ้อมแผนเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่
ของโรคไข้หวัดนกในเขตพื้นที่ตามแนวชายแดนจังหวัดบึงกาฬ โดย
ภาคีเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health)

2.3 ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียว (One
health) จังหวัดบึงกาฬ และเครือข่าย

2.3.1 แลกเปลี่ยนการดำเนินงานจังหวัดบึงกาฬ –
แขวงบอลิคำไซ

2.3.2 แลกเปลี่ยนข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์ (ไลน์กลุ่ม
e-mail)

2.3.3 กำกับติดตาม และสนับสนุนการดำเนินเนิงาน
ของเครือข่ายระดับอำเภอ

2.3.4 พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
กับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคตามโครงการบูรณาการ
กรอบความร่วมมือชายแดนด้านการควบคุมโรค จังหวัดบึงกาฬ –
แขวงบอลิคำไซ ปี 2558

3. การวางแผนดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียวของจังหวัดบึงกาฬ

3.1 แผนการเตรียมความพร้อมระยะก่อนการเกิดโรค⁽⁴⁾

ด้านสาธารณสุข

3.1.1 จัดระบบเฝ้าระวังโรคและวิเคราะห์สถานการณ์โรค

3.1.2 จัดเตรียมทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วใน
ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

3.1.3 ซ้อมแผน เพื่อเตรียมพร้อมรองรับสถานการณ์
การระบาดของโรค

3.1.4 จัดทำแนวทางและมาตรฐานในการปฏิบัติการ
พัฒนาบุคลากรโดยการจัดประชุม

3.1.5 อบรมเชิงปฏิบัติการใช้ชุดใหญ่ในบุคลากรและ
ประชาชนกลุ่มเสี่ยง

3.1.6 ประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำแก่ประชาชนหน่วย
ราชการและผู้เกี่ยวข้อง

3.1.7 จัดเตรียมและสนับสนุนเวชภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์
ป้องกัน ควบคุมและรักษาโรคไข้หวัดนก

3.1.8 เตรียมความพร้อมให้โรงพยาบาลมีแผนเตรียม
จัดระบบการดูแลรักษาผู้ป่วย

3.1.9 จัดตั้งเครือข่ายและศูนย์ข้อมูลในการเฝ้าระวัง
โรคไข้หวัดนก/ไข้หวัดใหญ่ในชุมชน

ด้านปศุสัตว์

3.1.10 จัดระบบเฝ้าระวังโรคในสัตว์ รวมถึงเฝ้าระวัง
โรคในธรรมชาติ นกอพยพ

3.1.11 อบรมเชิงปฏิบัติการป้องกันโรคในไก่พื้นเมืองและ
สัตว์ปีก

3.1.12 พัฒนารูปแบบการเลี้ยงสัตว์ปีกจัดระบบการ
เลี้ยง การฆ่าสัตว์ปีกให้มีมาตรฐาน

3.2 แผนการเตรียมความพร้อมระยะเกิดโรค

ด้านสาธารณสุข

3.2.1 เฝ้าระวังและควบคุมโรคในคนโดยการรายงาน
สถานการณ์เมื่อพบผู้มีอาการสงสัยของโรค

3.2.2 ตรวจสอบข้อมูลตรวจสุขภาพประชาชนและ
แนะนำสุขภาพผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ปีก

3.2.3 ให้ความรู้แก่ประชาชนในการเฝ้าระวังป้องกัน
โรคไข้หวัดนกทั้งในสัตว์และคน

3.2.4 เตรียมพร้อมในการปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน

ด้านปศุสัตว์

3.2.5 ควบคุมโรคเมื่อสงสัยว่ามีโรคไข้หวัดนกและห้าม
การเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีก

3.2.6 จัดระบบการฆ่าสัตว์ปีกให้มีมาตรฐานตรวจสอบ
ผลิตภัณฑ์ในตลาดอย่างสม่ำเสมอ

3.2.7 ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง และ
สุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีกเพื่อเฝ้าระวังโรคในสัตว์ในพื้นที่

3.3 แผนการเตรียมความพร้อมระยะหลังเกิดโรค

ด้านสาธารณสุข

3.3.1 ติดตามเยี่ยมเยียนช่วยเหลือผู้ป่วย ครอบครัว ดูแล
สุขภาพจิต พร้อมทั้งเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่อง

สรุปและวิจารณ์ผลการศึกษา

การเฝ้าระวังเชื้อโรคไข้หวัดนกในพื้นที่ 4 อำเภอแนวชายแดน
เก็บตัวอย่าง (ไก่บ้าน) 180 ตัวอย่าง (36 หลอด) ตรวจหาเชื้อ H5N1
ด้วยวิธี RT-PCR ให้ผลลบทั้งหมด สรุปได้ว่า ไม่พบเชื้อไข้หวัดนก
ชนิด H5N1 ในสัตว์ปีก ตามเขตพื้นที่แนวชายแดนจังหวัดบึงกาฬ
ช่วงที่ทำการศึกษา ทิศทางของการดำเนินงานป้องกันและควบคุม
โรค ประกอบไปด้วยทีมสหวิชาชีพด้านสาธารณสุข ด้านปศุสัตว์ ด้าน
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว และด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
มีการขยายเครือข่ายการป้องกัน ควบคุมโรคในพื้นที่แนวชายแดน
จังหวัดบึงกาฬเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และ
ระดับอำเภอ ที่มีพื้นที่ชายแดนติดกับแขวงบอลิคำไซ สปป. ลาว

ตลอดจนได้จัดทำแผนดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียวทั้งด้านสาธารณสุข และปศุสัตว์ มีแผนการเตรียมความพร้อมระยะก่อนการเกิดโรค ระยะเกิดโรค และระยะหลังเกิดโรค

การส่งตัวอย่างตรวจเฝ้าระวังเชื้อโรคใช้หวัดนกในสัตว์ปีกมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ทำให้การกำหนดจำนวนตัวอย่างไม่ครอบคลุมเพียงพอ นอกจากนั้นแล้ว ควรหลีกเลี่ยงการใช้ห้องปฏิบัติการเอกชนหรือห้องปฏิบัติการที่ไม่มีการรับรองผลอย่างเป็นทางการในการตรวจหาเชื้อโรคเป้าหมาย เนื่องจากอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนทางธุรกิจ ควรใช้ห้องปฏิบัติการภาครัฐ เช่น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์มหาวิทยาลัยของรัฐ หรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากราชการ เป็นต้น ซึ่งในการอ้างอิงผลการตรวจวิเคราะห์ซึ่งจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่า

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ร่วมผลักดันให้เกิดกิจกรรมการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียวขึ้นในจังหวัดบึงกาฬ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดบึงกาฬ ที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียวประเทศไทย-สหรัฐอเมริกาที่สนับสนุนงบประมาณดำเนินการในพื้นที่ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณอาจารย์อ้ออาจ เจริญสุข และอาจารย์อาทิชา วงศ์คำมา สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค ที่ได้ช่วยสนับสนุนและให้คำแนะนำในการจัดทำตลอดระยะเวลาที่ตรวจแก้ไขรายงานนี้ด้วยความเอาใจใส่

เอกสารอ้างอิง

1. คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. One Health คืออะไร (อินเตอร์เน็ต). 18 มีนาคม 2558 [สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2558]. เข้าถึงได้จาก <http://www.vs.mahidol.ac.th/th/>

[index.php?Option=com_content&view=article&id=148:one-health-&catid=22:article2](http://www.boe.moph.go.th/index.php?Option=com_content&view=article&id=148:one-health-&catid=22:article2)

2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือสรุปผลงานประจำปี 2557. (เอกสารอัดสำเนา)
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบึงกาฬ กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารประกอบการตรวจราชการ ของผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขตสุขภาพที่ 8 รอบที่ 2 ปี 2558. (เอกสารอัดสำเนา)
4. แผนการเตรียมความพร้อมรับการระบาดของโรคใช้หวัดนกประจำปี 2555 จังหวัดศรีสะเกษ. [สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2558]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ssko.moph.go.th/r506/SRRT/5.4.doc>
5. อาทิชา วงศ์คำมา, เสาวพัทธ์ อึ้งจ้อย. การประเมินระบบเฝ้าระวังโรคใช้หวัดของโรงพยาบาล 5 แห่ง ใน 5 จังหวัดทางภาคเหนือในปี พ.ศ. 2556. วารสารควบคุมโรค 2558; 41(2): 87-97.

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

อภิญา แสงสว่าง, ชำนาญ ไวแสน, วิภูวรณ์ ศรีชัยวงศ์. การเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนกในสัตว์ปีกและการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียว จังหวัดบึงกาฬ ปี พ.ศ. 2558. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2559; 47: 161-6.

Suggested Citation for this Article

Saengsawang A, Waisaen C, Srichaiwong W. A surveillance of avian influenza in poultry by using a One Health approach, Buengkan province, Thailand, 2015. Weekly Epidemiological Surveillance Report 2016; 47: 161-6.

A surveillance of avian influenza in poultry by using a One Health approach, Buengkan province, Thailand, 2015

Authors: Apinya Saengsawang¹, Chamnan Waisaen¹ Wipoowat Srichaiwong²

¹ Buengkan Provincial Health office ² Buengkan Livestock Development Office

Abstract

Regarding to an increasing problem of emerging and re-emerging infectious diseases (EIDs), many organizations in Buengkan province conducted activities of prevention and control to prevent the EIDs by using a framework of One Health strategy. Cooperating task forces with multi-disciplinary functions and expanding the operational plan by asking cooperation with Bolikhamsai province, Lao PDR were implemented into study areas. The objectives of the study were to surveillance avian influenza along border areas (2) to expand a network of prevention and control program for avian influenza with Bolikhamsai province and (3) to plan further surveillance program of avian influenza by using a One Health approach. A descriptive cross sectional study was conducted between March 1 and July 31, 2015. Cloacal swab samples from poultry were collected to test avian influenza by using RT-PCR tested by a private company and operational plan implemented into the study areas were observed. Results revealed that none of the samples (0/180) were a positive result for avian influenza and Memorandum of Understanding of public health between Buengkan province and Bolikhamsai province in a contribution of sharing surveillance information, EIDs and Re-EIDs drill and site visit of personal in both sites were launched. From the observation of the implementation plan, sharing information via social network could be a supportive factor in getting through a successful program of One Health network. That information was used as an input to establish the Emergency Operation Center at a provincial level to response any EIDs. However, the laboratory results from the private company might be making the result unreliable if compared to the result from a reference laboratory.

Keywords: One Health, avian influenza surveillance, Memorandum of Understanding of Buengkan province and Bolikhamsai province

3 โรค 1 สายด่วน รู้เร็ว แจ้งเร็ว ลดการแพร่ระบาดของโรค

แจ้งเหตุ พัดปกตทางด้านสาธารณสุขหรือข้อสงสัย

กับทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ที่สำนักงานสาธารณสุข หรือสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้านท่าน

สายด่วน 1422

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

www.boe.moph.go.th
www.ddc.moph.go.th

บวรวรรณ ดิเรกโชค, อนงค์ แสงจันทร์ทิพย์, สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์, ธนาภรณ์ ชินทะวัน, ขจรศักดิ์ จันทร์พาณิชย์, วัชร แก้วนอกเขา, สุทธนันท์ สุทธชนะ, ธนพร หล่อปียานนท์, ฉันทชนก อินทร์ศรี, ชมพูนุท พรหมมายนต์, กรรณิกา บัวทะเล, ธนาวิ ตันติทวีวัฒน์
ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 11 ระหว่างวันที่ 13-19 มีนาคม 2559 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้ป่วยสงสัยไข้เลือดออกเสียชีวิต จังหวัดกระบี่

พบผู้ป่วยสงสัยไข้เลือดออกเสียชีวิต 1 ราย เพศหญิง สัญชาติไทย อายุ 9 ปี ขณะป่วยอาศัยอยู่ตำบลดินแดง อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ เริ่มป่วยในวันที่ 8 มีนาคม 2559 มีไข้ ปวดศีรษะ วันที่ 9 มีนาคม 2559 เข้ารับการรักษาที่คลินิกเอกชน ได้รับยารับประทาน วันที่ 10 มีนาคม 2559 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดตรัง ได้ยาไปรับประทาน วันที่ 11 มีนาคม 2559 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเดิมอีกครั้ง แพทย์รับไว้เป็นผู้ป่วยใน วันที่ 12 มีนาคม 2559 ช่วงเช้า ผู้ป่วยมีอาการช็อก จึงส่งต่อไปโรงพยาบาลตรัง ผู้ป่วยเสียชีวิตในคืนวันที่ 12 มีนาคม 2559 เวลาประมาณเที่ยงคืน ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่โรงพยาบาลเอกชน วันที่ 9 มีนาคม 2559 พบเม็ดเลือดขาว 3,940 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดงอัดแน่น ร้อยละ 37.3 เกล็ดเลือด 240,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร วันที่ 12 มีนาคม 2559 เม็ดเลือดขาว 11,220 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดงอัดแน่น ร้อยละ 58.9 เกล็ดเลือด 46,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ณ โรงพยาบาลตรัง พบเม็ดเลือดขาว 12,900 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดงอัดแน่น ร้อยละ 22.2 เกล็ดเลือด 130,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ผลการตรวจ Dengue NS1 Antigen เป็นบวก ผลการตรวจเลือดด้วยวิธี PCR ไม่พบสารพันธุกรรมของไข้เลือดออก

วันที่ 15 มีนาคม 2559 ทีม SRRT ลงสอบสวนโรคในชุมชน ดำเนินการสำรวจดัชนีลูกน้ำยุงลาย ที่หมู่ 3 ตำบลดินแดง จากการสำรวจบ้าน 42 หลัง พบบ้านที่มีลูกน้ำยุงลาย 10 หลัง ค่า HI ร้อยละ 23.8 สำรวจภาชนะจำนวน 161 ภาชนะ พบภาชนะที่มีลูกน้ำยุงลาย 12 ภาชนะ ค่า CI ร้อยละ 7.4 ทีม SRRT ได้รณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกและเฝ้าระวังโรคต่อเนื่องต่อไป

2. โรคติดเชื้อเอนเทอโรไวรัสเสียชีวิต กรุงเทพมหานคร

พบผู้ป่วยติดเชื้อเอนเทอโรไวรัสเสียชีวิต 1 ราย เพศหญิง อายุ 7 ปี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่มีโรคประจำตัว ขณะป่วยอาศัยอยู่ที่ ซอยรามอินทรา ถนนรามอินทรา แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร เริ่มป่วยในวันที่ 10 มีนาคม 2559 มีไข้ ปวดท้อง วันที่ 11 มีนาคม 2559 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง ให้ประวัติว่ามีอาการอาเจียน 4 ครั้ง ไข้ อ่อนเพลีย แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น AGE with URI ต่อมามีอาการซึม สับสน เข้ารักษาที่หอผู้ป่วยวิกฤติ ผู้ป่วยเสียชีวิตวันที่ 12 มีนาคม 2559 เจ้าหน้าที่ได้เก็บตัวอย่างจากผู้ป่วยส่งตรวจ คือ Nasopharyngeal swab พบ Pan Enterovirus ผลเป็นบวก ผล Enterovirus 71 และ Coxsackie virus เป็นลบ ตัวอย่างอุจจาระเพาะเชื้อพบ Enterovirus Antigen ให้ผลบวก ส่วน Enterovirus 71 ให้ผลลบ จึงส่งตัวอย่างเพื่อตรวจหาสายพันธุ์ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ อยู่ระหว่างรอผล และได้เก็บตัวอย่างชิ้นเนื้อส่งตรวจที่โรงพยาบาลรามาริบัติ อยู่ระหว่างรอผลการตรวจ

ทีมสอบสวนโรคของศูนย์บริการสาธารณสุขที่ 24 ดำเนินการเก็บตัวอย่างอุจจาระจากผู้สัมผัสใกล้ชิด ส่งตรวจ พบเชื้อ Enterovirus 3 ราย วันที่ 18 มีนาคม 2559 ทีมสอบสวนโรคของสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 13 กรุงเทพมหานคร ลงสอบสวนโรคในพื้นที่เพื่อหาสาเหตุ และแนวทางในการป้องกันควบคุมโรคที่เหมาะสมต่อไป

3. สถานการณ์โรคและภัยที่น่าสนใจ

สถานการณ์โรคไข้เลือดออก (รวม 3 รหัสโรค) ของประเทศไทย จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรค (รง. 506) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-12 มีนาคม 2559 พบจำนวนผู้ป่วยรวมทั้งประเทศ 11,615 ราย (เพิ่มจากสัปดาห์ที่แล้ว 828 ราย) เสียชีวิต 9 ราย อัตราป่วย 17.84 ต่อประชากรแสนคน อัตราตาย 0.01 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 0.07 จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่

กรุงเทพมหานคร (47.96) ระยอง (43.74) สมุทรสาคร (37.60) สมุทรปราการ (34.88) และภูเก็ต (33.83)

เมื่อเปรียบเทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีนี้กับปีที่แล้ว จะเห็นว่า ต้นปีนี้แนวโน้มของโรคสัปดาห์ที่ 1-10 สูงกว่าปีที่แล้วและสูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปี (พ.ศ. 2554-2558) อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลที่เห็นขณะนี้ยังไม่ครบถ้วนเนื่องจากการรายงานโรคครบถ้วนมากกว่าร้อยละ 80 ใช้เวลาโดยเฉลี่ย 4 สัปดาห์

จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรค (รายงาน 506) ของสัปดาห์นี้มีผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น 3 ราย แต่ไม่มีรายงานการระบาด และพบว่าผู้ป่วยซึ่งเป็น DSS มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น

สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ จากข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังโรค (รายงาน 506) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-16 มีนาคม 2559 พบผู้ป่วย 29,253 ราย จาก 76 จังหวัด คิดเป็นอัตราป่วย 44.92 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 1 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.003 ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2559 เป็นช่วงที่พบผู้ป่วยสูงสุดในสัปดาห์นี้จำนวนผู้ป่วยมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากสัดส่วน ILI มีแนวโน้มลดลง (ILI wk6 = 5.3, wk10 = 4.2) นอกจากนี้จำนวนผู้ป่วยในปีที่สูงกว่าปีที่แล้วและค่ามัธยฐานมาก คาดว่าจำนวนผู้ป่วยในเดือนมีนาคมจะมีผู้ป่วยจำนวน 13,691 ราย

จังหวัดที่ควรมีการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง อุตรดิตถ์ พะเยา นครราชสีมา อุบลราชธานี และภูเก็ต

สถานการณ์โรคมือ เท้า ปาก จากข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังโรค (รายงาน 506) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-16 มีนาคม 2559 พบผู้ป่วย 7,713 ราย อัตราป่วย 11.84 ต่อแสนประชากร ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต จำนวนผู้ป่วยในขณะนี้ใกล้เคียงกับจำนวนผู้ป่วยในปีที่แล้ว และค่ามัธยฐาน 5 ปี คาดว่าในเดือนมีนาคมจะมีผู้ป่วยจำนวน 3,428 ราย

จังหวัดที่ควรมีการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ได้แก่ ลำปาง ลำพูน พะเยา พิษณุโลก และฉะเชิงเทรา

สัปดาห์นี้ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิตหรือการระบาด

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. สถานการณ์โรคอีโบล่า

ประเทศกินี รายงานขององค์การอนามัยโลก (WHO) ณ วันที่ 18 มีนาคม 2559 WHO ได้ส่งทีมเจ้าหน้าที่ไปยังจังหวัด Nzerekere หลังจากมีรายงานผู้ป่วยยืนยัน 2 รายใหม่ในหมู่บ้าน

ชนบท ซึ่ง WHO ได้รับรายงานในวันที่ 16 มีนาคม 2559 ว่าพบผู้เสียชีวิตไม่ทราบสาเหตุในหมู่บ้าน Koropara เมื่อเร็ว ๆ นี้ และสมาชิกคนอื่นในครอบครัวมีอาการของอีโบล่า ทีมสาธารณสุขของกินี WHO, US Center for Disease Control และ UNICEF ออกสอบสวนโรคในวันที่ 17 มีนาคม 2559 ได้เก็บตัวอย่างจากคนในครอบครัว 4 ราย พบการติดเชื้ออีโบล่าในแม่และบุตรสาวอายุ 5 ขวบซึ่งเป็นญาติของผู้เสียชีวิต

WHO ได้ส่งทีมนักระบาดวิทยา ผู้เชี่ยวชาญหลายทีมที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการสอบสวนหาสาเหตุการติดเชื้อ ค้นหาผู้สัมผัส แยกตัวผู้ป่วย ให้วัคซีนและติดตามอาการของผู้สัมผัส ศูนย์ตอบโต้ภาวะฉุกเฉินแห่งชาติจัดประชุมในวันที่ 18 มีนาคม 2559 เพื่อประสานการตอบโต้สถานการณ์อย่างรวดเร็ว และเพื่อควบคุมโรคอีโบล่าซึ่งกลับมาอีกครั้ง หลังจากที่ได้ประกาศสิ้นสุดการระบาดครั้งแรกไปในวันที่ 29 ธันวาคม 2559

วันที่ 17 มีนาคม 2559 WHO ประกาศให้ประเทศเซียร์ราลีโอนสิ้นสุดการติดต่อของโรคอีโบล่า หลังจากที่ถูกกลับมาระบาดอีก โดยผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการของผู้ป่วยรายสุดท้ายเป็นลบต่อเนื่องสองครั้ง และได้เฝ้าระวังโรคอย่างเข้มข้นต่อเนื่องครบ 42 วัน ซึ่งเป็นเวลาสองเท่าของระยะฟักตัวของโรคอีโบล่าแล้วไม่พบผู้ป่วยรายใหม่ขึ้นอีก ทั้งนี้ WHO เน้นย้ำว่าเซียร์ราลีโอน ไลบีเรีย และกินี ยังคงเสี่ยงต่อการกลับมาระบาดอีกครั้ง เนื่องจากเชื้อไวรัสอีโบล่ายังคงมีอยู่ในผู้รอดชีวิตจำนวนหนึ่ง และต้องมีการเตือนภัยอย่างสูงและพร้อมในการตอบโต้

ข้อมูลจาก WHO ณ วันที่ 13 มีนาคม 2559 นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 มีรายงานผู้ป่วยโรคอีโบล่าสะสมรวมทั้งหมด 28,639 ราย เสียชีวิต 11,318 ราย จาก 10 ประเทศ ได้แก่ อิตาลี มาลี ไนจีเรีย เซเนกัล สเปน สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และประเทศในแถบแอฟริกาตะวันตกที่มีการระบาดหนัก คือ กินี ไลบีเรีย และเซียร์ราลีโอน

2. สถานการณ์การระบาดของโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (Middle East Respiratory Syndrome : MERS)

ข้อมูลจาก WHO เผยแพร่ในวันที่ 14 และ 16 มีนาคม 2559 ประเทศซาอุดีอาระเบีย พบว่าระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์-10 มีนาคม 2559 มีผู้ป่วยเพิ่มอีก 32 ราย เสียชีวิต 6 ราย

สถานการณ์ทั่วโลก นับตั้งแต่เริ่มการระบาดในเดือน กันยายน 2555 เป็นต้นมา ถึง ณ วันที่ 18 มีนาคม 2559 มีรายงานการติดเชื้อไวรัส MERS-CoV จำนวนผู้ป่วยยืนยัน 1,694 ราย เสียชีวิต 603 ราย ใน 26 ประเทศ

พิษจากแมงกะพรุนกล่อง

ความรู้ทั่วไป

แมงกะพรุนสามารถพบได้แทบทั่วไป ส่วนใหญ่พบในประเทศเขตร้อนหรือเขตอบอุ่น มีทั้งชนิดที่ไม่อันตรายจนถึงชนิดอันตรายที่ทำให้ตายได้อย่างรวดเร็วภายใน 2-10 นาที ชนิดที่ร้ายแรงนี้ คือ แมงกะพรุนกล่อง (box jellyfish) ซึ่งจัดเป็นสัตว์ทะเลที่มีพิษมากที่สุดในโลก

แมงกะพรุนกล่องเป็นแมงกะพรุนคนละชนิดกับแมงกะพรุนไฟที่รู้จักกันทั่วไป

พิษของแมงกะพรุนกล่อง มีฤทธิ์ต่อหัวใจ (cardiotoxic) ฤทธิ์ต่อระบบประสาท (neurotoxic) และฤทธิ์ที่ทำให้ผิวหนังตาย (dermatonecrotic)

ในกรณีที่คนสัมผัสกับหนวดแมงกะพรุนกล่อง โดยทั่วไปอาจมีเพียง อาการเจ็บหรือคัน แต่ถ้าโดนชนิดที่มีพิษรุนแรงจะมีอาการปวดอย่างมาก อาจรู้สึกเหมือนร้าวไปที่หัวใจหรือบิ๊บหัวใจ และอาจแน่นหน้าอก หดสติ ถ้าโดนสายหนวดแมงกะพรุนจำนวนมาก สามารถทำให้หยุดหายใจ ไม่มีชีพจร และเสียชีวิตได้ในเวลาไม่กี่นาที

แมงกะพรุนกล่องต่างจากแมงกะพรุนทั่วไป เนื่องจากลำตัวแมงกะพรุนกล่องจะเห็นเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม ในขณะที่แมงกะพรุนอื่นๆ จะเป็นรูปกลม แมงกะพรุนกล่องจะมีสายหนวดยื่นออกมาจากแต่ละมุม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ ชนิดหลายสาย (แต่ละมุมมีหนวดหลายเส้น) และชนิดสายเดียว (แต่ละมุมมีหนวดเส้นเดียว) โดยมีตั้งแต่ขนาดใหญ่ คือ ตัวขนาดฝ่ามือผู้ใหญ่ และสายหนวดยาวเท่าความสูงของตัวคน และขนาดเล็กที่มีตัวขนาดเท่าปลายนิ้วก้อย บริเวณสายหนวดจะมีถุงพิษจำนวนมากเหมือนถึงแสนถุงสำหรับล่าเหยื่อ โดยการยิงเข็มพิษ และทำให้เหยื่อเป็นอัมพาตแล้วจึงจับกิน

สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

โทรศัพท์: 0-2590-1723 โทรสาร: 0-2590-1784 อีเมล: boe.moph@gmail.com

<http://www.boe.moph.go.th/> สำนักกระบาดวิทยา

สถานการณ์และการป้องกัน

สถานการณ์การบาดเจ็บและเสียชีวิต

- ในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา เริ่มมีข้อมูลว่ามีนักท่องเที่ยวต่างชาติเสียชีวิตจากแมงกะพรุนพิษขณะมาเที่ยวทะเลไทย
- ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา พบผู้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเนื่องจากแมงกะพรุนพิษ จำนวน 918 ราย ซึ่งมีทั้งชาวไทยและต่างชาติ พบรายงานผู้ที่มีอาการหนักจนหมดสติหรือเสียชีวิตอย่างน้อย 12 ราย ซึ่งพบทั้งฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน โดยพื้นที่ที่พบผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิตมักเป็นบริเวณน้ำตื้นใกล้ชายหาด ในพื้นที่อ่าวโค้งเว้า ในช่วงที่คลื่นลมสงบ เนื่องจากแมงกะพรุนกล่องมักมาหาเหยื่อพวกลูกกุ้ง ลูกปลาในพื้นที่ลักษณะนี้
- สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งและป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุ่มเก็บตัวอย่างแมงกะพรุนในประเทศไทย พบว่ามีแมงกะพรุนกล่องอยู่จริง รวมทั้งชนิดที่น่าจะมีพิษร้ายแรง แต่พบได้ไม่บ่อย

เหตุการณ์ล่าสุด

วันที่ 31 กรกฎาคม 2558

นักท่องเที่ยวชาวไทย อายุ 31 ปี โดนพิษแมงกะพรุนได้รับบาดเจ็บสาหัส และเสียชีวิตในเวลาต่อมา โดยผู้บาดเจ็บได้เข้ารับการรักษาตัวที่ รพ.เกาะพะงัน

การป้องกัน

- การป้องกันการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากแมงกะพรุนกล่อง ได้แก่ การสวมเสื้อผ้ามิดชิด (เช่น เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว) แบบตัว ขนลงทะเลในพื้นที่และช่วงฤดูกาลที่พบแมงกะพรุนกล่อง
- การติดตั้งตาข่ายในทะเลเพื่อกันแมงกะพรุนจะทำบริเวณน้ำตื้นริมหาด และให้นักท่องเที่ยวเล่นน้ำในบริเวณที่กั้นตาข่ายนั้น
- การให้มัจฉาดวงน้ำส้มสายชูและติดป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับการช่วยเหลือเบื้องต้น น้ำส้มสายชูมีฤทธิ์ในการระงับการยิงพิษจากถุงพิษที่ยังไม่ออกฤทธิ์ การราดด้วยน้ำส้มสายชูจึงไม่ได้ลดอาการปวด แต่เป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ป่วยได้รับพิษเพิ่มขึ้น ให้ใช้น้ำส้มสายชูทั่วไปที่ใช้ในครัวเรือนโดยไม่ต้องผสมน้ำให้เจือจาง และราดให้ทั่วบริเวณที่สัมผัสหนวดแมงกะพรุนอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาอย่างน้อย 30 วินาที

ขั้นตอนการปฐมพยาบาลผู้ที่สงสัยถูกแมงกะพรุนมีดังนี้

- เรียกให้คนช่วย หรือ เรียกกรพพยาบาล (โทร 1669) ห้ามทิ้งให้ผู้บาดเจ็บอยู่ตามลำพัง
- ให้ผู้บาดเจ็บอยู่นิ่ง ๆ เพื่อลดการยิงพิษจากแมงกะพรุน
- ห้ามขีดถู บริเวณที่ถูกแมงกะพรุน
- ราดน้ำส้มสายชูบริเวณที่มีร่องรอยจากการสัมผัสแมงกะพรุนให้ทั่วนานอย่างน้อย 30 วินาที (ห้ามราดด้วยน้ำจืดหรือน้ำเปล่าเพราะจะทำให้มีการยิงพิษเพิ่มขึ้น) ใช้น้ำส้มสายชูที่มีจำหน่ายสำหรับปรุงอาหารทั่วไป ถ้าไม่มี ใช้น้ำอัดลมแทนได้ผลน้อยกว่า
- หากหมดสติและไม่มีชีพจร ต้องรีบปั๊มหัวใจเพื่อช่วยชีวิตก่อน

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 11

Reported cases of diseases under surveillance 506, 11st week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของ
ปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2559 สัปดาห์ที่ 11

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 11st week 2016

Disease	2016				Case* (Current 4 week)	Mean** (2011-2015)	Cumulative	
	Week 8	Week 9	Week 10	Week 11			2016	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	4	39	0
Influenza	4132	4176	3247	1166	12721	5496	33221	1
Meningococcal Meningitis	1	1	0	0	0	1	5	1
Measles	14	27	11	3	55	252	218	0
Diphtheria	1	1	0	0	2	1	2	0
Pertussis	1	0	0	0	1	2	2	0
Pneumonia (Admitted)	4716	4889	4099	1886	15590	15724	49239	64
Leptospirosis	33	23	17	7	80	128	332	4
Hand, foot and mouth disease	801	609	465	247	2122	1934	8328	0
Total D.H.F.	829	839	574	148	2390	2979	12383	5

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานนาย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

TABLE 2 Reported cases and deaths of diseases under surveillance by province, Thailand, 11st week 2016 (March 13-19, 2016)

(CHOLERA, HAND, FOOT AND MOUTH DISEASE (HFMD), FOOD POISONING, PNEUMONIA (ADMITTED), INFLUENZA, MENINGOCOCCAL MENINGITIS, ENCEPHALITIS, PERTUSSIS, MEASLES, LEPTOSPIROSIS)

REPORTING AREAS	CHOLERA			HFMD			FOOD POISONING			PNEUMONIA*			INFLUENZA			MENINGOCOCCAL*			ENCEPHALITIS			PERTUSSIS			MEASLES			LEPTOSPIROSIS														
	Cum2016			Current wk.			Cum2016			Current wk.			Cum2016			Current wk.			Cum2016			Current wk.			Cum2016			Current wk.			Cum2016			Current wk.								
	C	D	C	C	D	C	C	D	C	D	C	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D											
Total	39	0	0	0	8328	0	247	0	26409	0	1022	0	49239	64	1886	2	33221	1	1166	0	5	1	0	0	140	2	3	0	2	0	0	0	218	0	3	0	332	4	7	0		
Northern Region	0	0	0	0	2013	0	100	0	7023	0	335	0	11480	29	499	0	6775	0	366	0	0	0	0	0	38	0	1	0	0	0	0	0	24	0	1	0	51	0	1	0		
ZONE 1	0	0	0	0	1186	0	55	0	3763	0	187	0	6609	16	300	0	9089	0	182	0	0	0	0	0	28	0	1	0	0	0	0	0	9	0	0	0	23	0	0	0		
Chiang Mai	0	0	0	0	261	0	8	0	1194	0	63	0	1990	0	89	0	3332	0	777	0	0	0	0	13	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	17	0	0	0	
Lamphun	0	0	0	0	127	0	0	0	307	0	0	0	122	0	0	0	227	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
Lampang	0	0	0	0	143	0	3	0	413	0	27	0	873	0	41	0	921	0	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	
Phrae	0	0	0	0	75	0	20	0	259	0	19	0	693	0	26	0	129	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0		
Nan	0	0	0	0	80	0	3	0	175	0	6	0	562	0	28	0	117	0	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0		
Phayao	0	0	0	0	157	0	6	0	214	0	17	0	382	0	17	0	613	0	33	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0		
Chiang Rai	0	0	0	0	289	0	12	0	968	0	48	0	1753	16	89	0	740	0	36	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mae Hong Son	0	0	0	0	54	0	3	0	233	0	7	0	234	0	10	0	10	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ZONE 2	0	0	0	0	605	0	23	0	1979	0	73	0	2672	1	106	0	2453	0	101	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	28	0	1	0	0	
Uttaradit	0	0	0	0	80	0	2	0	204	0	8	0	631	1	29	0	1130	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	19	0	0	0	0		
Tak	0	0	0	0	71	0	6	0	225	0	9	0	487	0	25	0	33	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sukhothai	0	0	0	0	86	0	1	0	194	0	0	0	297	0	0	0	204	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	
Phitsanulok	0	0	0	0	256	0	9	0	584	0	30	0	553	0	29	0	1005	0	79	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Petchaburi	0	0	0	0	112	0	5	0	772	0	26	0	704	0	23	0	81	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	0	0	0	0	0	
ZONE 3	0	0	0	0	234	0	23	0	1342	0	80	0	2313	12	95	0	1268	0	84	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Chai Nat	0	0	0	0	12	0	1	0	61	0	5	0	114	0	2	0	35	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nakhon Sawan	0	0	0	0	101	0	12	0	613	0	57	0	671	4	41	0	366	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0		
Uthai Thani	0	0	0	0	15	0	1	0	83	0	5	0	334	0	17	0	15	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kamphaeng Phet	0	0	0	0	38	0	1	0	207	0	3	0	725	8	25	0	373	0	38	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Phichit	0	0	0	0	68	0	8	0	378	0	10	0	469	0	10	0	479	0	27	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Central Region*	0	0	0	0	3797	0	90	0	6093	0	221	0	12650	14	428	2	15865	0	483	0	2	0	0	19	1	0	0	0	0	1	0	0	0	71	0	1	0	5	0	0	0	0
Bangkok	0	0	0	0	1418	0	23	0	939	0	41	0	2275	2	60	1	9536	0	240	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	22	0	0	1	0	0	0	0	
ZONE 4	0	0	0	0	645	0	25	0	1642	0	44	0	3438	1	134	1	2610	0	119	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	1	0	4	0	0	0	0	
Nonthaburi	0	0	0	0	158	0	10	0	360	0	12	0	451	1	23	1	423	0	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pathum Thani	0	0	0	0	102	0	0	0	267	0	0	0	738	0	0	0	452	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	
P Nakhon S.Ayutthaya	0	0	0	0	154	0	5	0	476	0	19	0	606	0	29	0	1014	0	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0		
Ang Thong	0	0	0	0	28	0	2	0	65	0	1	0	401	0	34	0	117	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Lop Buri	0	0	0	0	70	0	4	0	172	0	6	0	700	0	29	0	378	0	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0		
Sing Buri	0	0	0	0	14	0	2	0	53	0	0	0	120	0	7	0	12	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Saraburi	0	0	0	0	61	0	2	0	140	0	5	0	336	0	12	0	186	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0		
Nakhon Nayok	0	0	0	0	58	0	0	0	109	0	1	0	86	0	0	0	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ZONE 5	0	0	0	0	922	0	15	0	1283	0	57	0	2898	6	87	0	1600	0	73	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ratchaburi	0	0	0	0	145	0	5	0	327	0	11	0	366	0	7	0	169	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kanchanaburi	0	0	0	0	106	0	1	0	157	0	15	0	448	0	7	0	163	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0		
Suphan Buri	0	0	0	0	103	0	0	0	326	0	7	0	618	0	10	0	271	0	7	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0		
Nakhon Pathom	0	0	0	0	182	0	6	0	590	0	3	0	420	0	25	0	668	0	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													

ตารางที่ 2 (ต่อ) จำนวนผู้ป่วยและตายด้วยโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา รายจังหวัด ประเทศไทย สัปดาห์ที่ 11 พ.ศ. 2559 (13-19 มีนาคม 2559)

TABLE 2 Reported cases and deaths of diseases under surveillance by province, Thailand, 11st week 2016 (March 13-19, 2016)

(CHOLERA, HAND, FOOT AND MOUTH DISEASE (HFMD), FOOD POISONING, PNEUMONIA (ADMITTED), INFLUENZA, MENINGOCOCCAL MENINGITIS, ENCEPHALITIS, PERTUSSIS, MEASLES, LEPTOSPIROSIS)

[illegible]

ที่ ๑. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงาน กทม. กรุงเทพมหานคร: รวบรวมจากงานผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาของจังหวัด (ในแต่ละสัปดาห์) และศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา สำนักงานวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

"Central Region" = เขตภาคกลาง
 "Central Region" = เขตภาคกลาง
 "PNEUMONIA" = PNEUMONIA (ADMITTED)
 "PNEUMONIA" = PNEUMONIA (ADMITTED)
 "MENINGOCOCCAL" = MENINGOCOCCAL MENINGITIS
 "MENINGOCOCCAL" = MENINGOCOCCAL MENINGITIS
 "0" = No case
 "0" = No case
 C = Cases
 C = Cases
 D = Deaths
 D = Deaths
 CUM. = Cumulative year-to-date counts
 CUM. = Cumulative year-to-date counts

หมายเหตุ: ข้อมูลที่ได้รับรายงานเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้น ที่ได้จากรายงานเร่งด่วน จากผู้ป่วยกรณีที่เป็น Suspected, Probable และ Confirmed ซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะสำหรับป้องกันการป่วยและควบคุมโรค จึงอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อมีผลตรวจยืนยันจากห้องปฏิบัติการ

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ป่วยและตายสงสัยด้วยโรคไข้เลือดออก จำแนกรายเดือนตามวันเริ่มป่วย รายจังหวัด ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2559 (1 มกราคม-22 มีนาคม 2559)

TABLE 3 Reported Cases and Deaths of Suspected Dengue fever and Dengue Hemorrhagic fever Under Surveillance by Date of Onset, by Province, Thailand, 2016 (January 1-March 22, 2016)

DENGUE HEMORRHAGIC FEVER - TOTAL (DF+DHF+DSS) 2015								DENGUE HEMORRHAGIC FEVER - TOTAL (DF+DHF+DSS) 2016								POP.
REPORTING AREAS	OCT	NOV	DEC	TOTAL	TOTAL	CASE RATE	CASE	JAN	FEB	MAR	APR	TOTAL	TOTAL	CASE RATE	CASE	DEC 31, 2014
						PER 100000	FATALITY							PER 100000	FATALITY	
	C	C	C	C	D	POP.	RATE (%)	C	C	C	C	C	D	POP.	RATE (%)	
Total	4282	4196	2663	40987	47	63.43	0.11	7056	4010	1317	0	12383	5	19.01	0.04	65,124,716
Northern Region	388	404	216	6257	5	52.96	0.08	686	479	299	0	1464	1	12.36	0.07	11,846,651
ZONE 1	182	162	72	2953	3	51.88	0.10	212	124	61	0	397	0	6.95	0.00	5,709,443
Chiang Mai	96	55	28	964	1	58.03	0.10	83	29	20	0	132	0	7.87	0.00	1,678,284
Lamphun	0	7	1	36	0	8.89	0.00	34	12	5	0	51	0	12.58	0.00	405,468
Lampang	14	10	6	161	0	21.30	0.00	22	18	15	0	55	0	7.30	0.00	753,013
Phrae	8	10	5	329	1	72.02	0.30	15	11	6	0	32	0	7.05	0.00	454,083
Nan	3	0	2	463	0	96.90	0.00	2	6	4	0	12	0	2.51	0.00	478,264
Phayao	7	6	5	93	0	19.08	0.00	8	6	0	0	14	0	2.89	0.00	484,454
Chiang Rai	21	46	22	313	0	26.03	0.00	33	27	9	0	69	0	5.71	0.00	1,207,699
Mae Hong Son	33	28	3	594	1	242.00	0.17	15	15	2	0	32	0	12.89	0.00	248,178
ZONE 2	97	93	73	1279	1	37.15	0.08	216	150	98	0	464	0	13.42	0.00	3,457,208
Uttaradit	5	4	5	106	0	22.99	0.00	15	9	13	0	37	0	8.04	0.00	460,400
Tak	41	59	38	555	0	104.88	0.00	48	31	16	0	95	0	17.61	0.00	539,553
Sukhothai	25	9	10	275	0	45.63	0.00	42	19	17	0	78	0	12.95	0.00	602,460
Phitsanulok	21	10	6	152	0	17.77	0.00	92	56	29	0	177	0	20.61	0.00	858,988
Phetchabun	5	11	14	191	1	19.21	0.52	19	35	23	0	77	0	7.73	0.00	995,807
ZONE 3	111	160	78	2087	1	69.27	0.05	284	217	147	0	648	1	21.51	0.15	3,012,283
Chai Nat	2	11	7	62	0	18.62	0.00	26	12	7	0	45	0	13.54	0.00	332,283
Nakhon Sawan	46	63	33	659	0	61.40	0.00	130	78	54	0	262	0	24.42	0.00	1,072,756
Uthai Thani	21	42	21	198	0	60.14	0.00	40	20	15	0	75	0	22.71	0.00	330,179
Kamphaeng Phet	26	24	11	775	1	106.44	0.13	28	29	30	0	87	0	11.93	0.00	729,522
Phichit	16	20	6	393	0	71.57	0.00	60	78	41	0	179	1	32.69	0.56	547,543
Central Region*	1826	2288	1556	15938	22	72.53	0.14	3949	1912	470	0	6331	3	28.49	0.05	22,224,307
Bangkok	627	811	476	4724	0	83.17	0.00	1923	812	134	0	2869	0	50.40	0.00	5,692,284
ZONE 4	265	318	202	2588	4	50.49	0.15	457	263	95	0	815	0	15.68	0.00	5,196,419
Nonthaburi	50	55	49	417	0	36.29	0.00	141	43	12	0	196	0	16.70	0.00	1,173,870
Pathum Thani	55	52	61	384	0	36.80	0.00	81	24	3	0	108	0	10.06	0.00	1,074,058
P.Nakhon S.Ayutthaya	30	56	22	343	3	43.10	0.87	78	61	30	0	169	0	21.03	0.00	803,599
Ang Thong	12	24	9	138	0	48.62	0.00	15	9	6	0	30	0	10.58	0.00	283,568
Lop Buri	74	90	33	653	0	86.15	0.00	81	75	34	0	190	0	25.05	0.00	758,406
Sing Buri	0	0	0	11	0	5.17	0.00	1	2	0	0	3	0	1.41	0.00	212,158
Saraburi	39	30	24	543	1	86.54	0.18	50	33	9	0	92	0	14.52	0.00	633,460
Nakhon Nayok	5	11	4	99	0	38.73	0.00	10	16	1	0	27	0	10.49	0.00	257,300
ZONE 5	429	630	434	4002	7	78.29	0.17	634	295	101	0	1030	2	19.93	0.19	5,166,914
Ratchaburi	98	164	103	1061	1	125.06	0.09	95	60	9	0	164	0	19.22	0.00	853,217
Kanchanaburi	29	42	16	329	0	39.14	0.00	39	17	12	0	68	1	8.02	1.47	848,198
Suphan Buri	29	31	33	294	0	34.68	0.00	44	25	8	0	77	0	9.07	0.00	849,053
Nakhon Pathom	111	144	122	835	3	95.06	0.36	213	77	29	0	319	0	35.80	0.00	891,071
Samut Sakhon	54	71	19	426	0	82.86	0.00	155	45	13	0	213	1	40.05	0.47	531,887
Samut Songkhram	26	30	25	177	1	91.20	0.56	21	9	3	0	33	0	16.99	0.00	194,189
Phetchaburi	68	111	70	608	1	129.37	0.16	42	31	11	0	84	0	17.71	0.00	474,192
Prachuap Khiri Khan	14	37	46	272	1	52.44	0.37	25	31	16	0	72	0	13.71	0.00	525,107
ZONE 6	503	518	437	4562	11	79.70	0.24	909	530	133	0	1572	1	26.93	0.06	5,836,407
Samut Prakan	118	131	137	889	2	72.13	0.22	270	155	32	0	457	1	36.23	0.22	1,261,530
Chon Buri	53	80	81	631	7	45.82	1.11	220	86	7	0	313	0	22.02	0.00	1,421,425
Rayong	121	155	132	885	1	135.06	0.11	173	101	38	0	312	0	46.26	0.00	674,393
Chanthaburi	112	70	62	1095	1	209.35	0.09	58	39	15	0	112	0	21.24	0.00	527,350
Trat	7	7	4	164	0	73.40	0.00	36	34	2	0	72	0	32.04	0.00	224,730
Chachoengsao	49	55	7	300	0	43.61	0.00	59	41	32	0	132	0	18.98	0.00	695,478
Prachin Buri	27	11	12	400	0	84.22	0.00	45	38	2	0	85	0	17.73	0.00	479,314
Sa Kaeo	16	9	2	198	0	36.02	0.00	48	36	5	0	89	0	16.12	0.00	552,187

ตารางที่ 3 (ต่อ) จำนวนผู้ป่วยและตายสงสัยด้วยโรคไข้เลือดออก จำแนกรายเดือนตามวันเริ่มป่วย รายจังหวัด ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2559 (1 มกราคม-22 มีนาคม 2559)

TABLE 3 Reported Cases and Deaths of Suspected Dengue fever and Dengue Hemorrhagic fever Under Surveillance by Date of Onset, by Province, Thailand, 2016 (January 1-March 22, 2016)

REPORTING AREAS	DENGUE HEMORRHAGIC FEVER - TOTAL (DF+DHF+DSS) 2015								DENGUE HEMORRHAGIC FEVER - TOTAL (DF+DHF+DSS) 2016								POP. DEC 31, 2014
	OCT	NOV	DEC	TOTAL	TOTAL	CASE RATE	CASE		JAN	FEB	MAR	APR	TOTAL	TOTAL	CASE RATE	CASE	
	C	C	C	C	D	PER 100000	FATALITY		C	C	C	C	C	D	PER 100000	FATALITY	
NORTH-EASTERN REGION	612	435	213	6561	3	30.18	0.05		1366	888	380	0	2634	1	12.06	0.04	21,845,254
ZONE 7	156	78	44	1527	0	30.41	0.00		334	226	104	0	664	0	13.16	0.00	5,043,862
Khon Kaen	50	30	13	439	0	24.69	0.00		103	51	23	0	177	0	9.89	0.00	1,790,049
Maha Sarakham	42	22	15	364	0	38.30	0.00		55	52	25	0	132	0	13.74	0.00	960,588
Roi Et	24	19	12	403	0	30.79	0.00		119	88	32	0	239	0	18.27	0.00	1,308,318
Kalasin	40	7	4	321	0	32.60	0.00		57	35	24	0	116	0	11.78	0.00	984,907
ZONE 8	41	28	16	901	0	16.48	0.00		82	63	56	0	201	0	3.65	0.00	5,501,453
Bungkan	6	4	0	161	0	38.85	0.00		1	7	0	0	8	0	1.91	0.00	418,566
Nong Bua Lam Phu	4	1	3	82	0	16.20	0.00		15	7	2	0	24	0	4.72	0.00	508,864
Udon Thani	4	1	1	62	0	3.97	0.00		12	7	8	0	27	0	1.72	0.00	1,570,300
Loei	5	11	2	104	0	16.48	0.00		26	28	23	0	77	0	12.14	0.00	634,513
Nong Khai	4	5	5	262	0	51.00	0.00		14	4	6	0	24	0	4.64	0.00	517,260
Sakon Nakhon	11	4	2	78	0	6.89	0.00		6	2	6	0	14	0	1.23	0.00	1,138,609
Nakhon Phanom	7	2	3	152	0	21.42	0.00		8	8	11	0	27	0	3.79	0.00	713,341
ZONE 9	308	240	108	2650	3	39.57	0.11		458	265	130	0	853	0	12.68	0.00	6,728,450
Nakhon Ratchasima	117	98	60	892	2	34.23	0.22		177	106	65	0	348	0	13.28	0.00	2,620,517
Buri Ram	37	38	6	517	1	32.93	0.19		0	13	21	0	34	0	2.15	0.00	1,579,248
Surin	63	40	11	573	0	41.31	0.00		213	93	31	0	337	0	24.22	0.00	1,391,636
Chaiyaphum	91	64	31	668	0	58.89	0.00		68	53	13	0	134	0	11.78	0.00	1,137,049
ZONE 10	107	89	45	1483	0	32.59	0.00		492	334	90	0	916	1	20.04	0.11	4,571,489
Si Sa Ket	42	33	18	559	0	38.28	0.00		219	161	47	0	427	1	29.14	0.23	1,465,213
Ubon Ratchathani	29	27	13	509	0	27.79	0.00		228	135	22	0	385	0	20.87	0.00	1,844,669
Yasothon	8	15	5	192	0	35.53	0.00		16	23	8	0	47	0	8.70	0.00	540,211
Amnat Charoen	21	13	9	136	0	36.35	0.00		14	11	13	0	38	0	10.12	0.00	375,380
Mukdahan	7	1	0	87	0	25.32	0.00		15	4	0	0	19	0	5.49	0.00	346,016
Southern Region	1456	1069	678	12231	17	134.47	0.14		1055	731	168	0	1954	0	21.22	0.00	9,208,504
ZONE 11	709	514	294	6251	13	144.93	0.21		518	352	58	0	928	0	21.27	0.00	4,362,467
Nakhon Si Thammarat	419	318	135	3068	6	199.43	0.20		278	184	11	0	473	0	30.56	0.00	1,548,028
Krabi	78	72	51	997	0	222.58	0.00		47	41	14	0	102	0	22.33	0.00	456,811
Phangnga	3	1	5	142	1	54.94	0.70		40	26	0	0	66	0	25.25	0.00	261,370
Phuket	63	25	34	722	2	197.69	0.28		67	42	19	0	128	0	33.83	0.00	378,364
Surat Thani	86	43	35	656	3	63.84	0.46		44	33	10	0	87	0	8.36	0.00	1,040,230
Ranong	7	7	5	148	1	82.81	0.68		13	12	3	0	28	0	15.81	0.00	177,089
Chumphon	53	48	29	518	0	104.27	0.00		29	14	1	0	44	0	8.79	0.00	500,575
ZONE 12	747	555	384	5980	4	125.03	0.07		537	379	110	0	1026	0	21.17	0.00	4,846,037
Songkhla	133	108	123	1423	1	102.80	0.07		237	156	50	0	443	0	31.61	0.00	1,401,303
Satun	12	11	10	181	1	58.80	0.55		19	30	5	0	54	0	17.27	0.00	312,673
Trang	59	40	14	437	0	68.93	0.00		34	31	3	0	68	0	10.65	0.00	638,746
Phatthalung	101	91	71	742	1	143.73	0.13		42	31	11	0	84	0	16.14	0.00	520,419
Pattani	202	114	67	1501	1	222.30	0.07		71	54	15	0	140	0	20.40	0.00	686,186
Yala	62	48	29	548	0	108.84	0.00		28	21	1	0	50	0	9.77	0.00	511,911
Narathiwat	178	143	70	1148	0	150.70	0.00		106	56	25	0	187	0	24.14	0.00	774,799

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร: รวบรวมจากรายงานผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาของจังหวัดในแต่ละสัปดาห์ และศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

หมายเหตุ: ข้อมูลที่ได้รับรายงานเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้น ที่ได้จากรายงานเร่งด่วน จากผู้ป่วยกรณีที่เป็น Suspected, Probable และ Confirmed เป็นข้อมูลเฉพาะสำหรับการป้องกันและควบคุมโรค อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

เมื่อมีผลตรวจยืนยันจากห้องปฏิบัติการ

Central Region* เขตภาคกลางนับรวมจังหวัดชัยนาท

C = Cases

D = Deaths

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

ปีที่ 47 ฉบับที่ 11 : 25 มีนาคม 2559 Volume 47 Number 11 : March 25, 2016

กำหนดออก : เป็นรายสัปดาห์ / จำนวนพิมพ์ 1,000 ฉบับ

ส่งบทความ ข้อคิดเห็น หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายัง กลุ่มเผยแพร่วิชาการ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
E-mail: weekly.wesr@gmail.com, panda_tid@hotmail.com

ที่ สธ. 0420.3/ พิเศษ

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 23/2552
ไปรษณีย์กระทรวง

ผู้จัดทำ

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000 โทร. 0-2590-1723 โทรสาร 0-2590-1784
Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Tivanond Road, Nonthaburi, Thailand, 11000
Tel (66) 2590-1723, (66)2590-1827 FAX (66) 2590-1784